

Malmö stads kostnader för hemlöshet

Klicka eller tryck här för att ange text.

Stadskontoret
Ekonomiavdelningen

Upprättad: 2023-06-19
Version: 1.0
Ansvarig: Martin Svensson

Innehållsförteckning

Bakgrund	3
Kostnader för boenden för hemlösa	3
Kostnadsutvecklingen de senaste åren	5
Kostnader för hemlösheten utöver vad som avser boenden	6
Arbetsmarknads- och socialnämnden	6
Övriga kostnader som är en följd av hemlösheten.....	7
Malmö stads totala kostnader för hemlöshet	8
Samhällsekonomiska effekter av hemlösheten.....	8

Bakgrund

Revisorskollegiet granskade under 2018 hemlöshetsarbetet i Malmö stad (STK-2018-1329). Kommunstyrelsen beslutade den 13 februari 2019 §40 att ställa sig bakom revisorskollegiets bedömning och gav stadskontoret i uppdrag att sammanställa ett åtgärdsprogram för hur kommunstyrelsen skulle hantera stadsrevisionens rekommendationer. Kommunstyrelsen godkände den 15 oktober 2019 §252 stadskontorets förslag till åtgärdsprogram och uppmanade stadskontoret att återkomma med en redovisning av uppdraget andra kvartalet 2021 (STK-2019-687). Kommunstyrelsen godkände den 29 juni 2021 §255 stadskontorets återrapporering och uppdrog åt stadskontoret att genomföra de förslag som stadskontoret föreslagit i ärendet (STK-2020-972) och att återkomma med en rapport vid årsskiftet.

Kommunstyrelsen beslutade den 7 december 2022 §49 bland annat att uppdra åt stadskontoret att rapportera hemlöshetens kostnader enligt den tidplan som beskrivs i promemorian ”Vidare återrapporering av åtgärder och aktiviteter utifrån revisorskollegiets granskning av hemlöshetsarbetet 2018” (STK 2022-630). Den här rapporten utgör stadskontorets återrapporering av detta beslut och följer i relevanta avseenden struktur och innehåll i rapporten ”Malmö stads kostnader för hemlöshet” som godkändes av kommunstyrelsen den 3 april 2019 §91.

Kostnader för boenden för hemlösa

Hos arbetsmarknads- och socialnämnden finns direkta kostnader för hemlöshet i form av kostnader för olika former av boenden. De olika boendeformerna är:

- Lägenheter¹
  - Övertagslägenhet
  - Genomgångslägenhet

---

¹ Övertagslägenheter finns i hyresvärdarnas ordinarie bestånd och ska, om det fungerar väl med andrahandshyresgästen, övergå till förstahandskontrakt. Genomgångslägenheterna är sådana som kommunen vanligtvis blockförhyr och som bland annat är avsedda att fungera som ett referensboende i avvaktan på en mer långsiktig lösning på den reguljära bostadsmarknaden. Genomgångslägenheter kan också användas till hemlösa hushåll som inte har förutsättningar att flytta in i en övertagslägenhet beroende på olika former av sociala problem.

- Dygnsboenden
  - Dygnslägenhet
  - Dygnslägenhet med stöd
  - Gemensamhetsboende
  - Gemensamhetsboende med stöd
- Hotell, vandrarhem eller liknande
  - Vandrarhem/camping
  - Hotell

Dessa boenden kan drivas i egen regi eller av extern utförare². Kostnaderna rymdes tidigare inom en särskild kommunbidragsram för vilken arbetsmarknads- och socialnämnden hade befriats från resultatansvar. Denna ram, liksom den särskilda ramen för ekonomiskt bistånd, avskaffades från och med 2021. Förutom direkta kostnader för boenden rymdes även teknisk tillsyn samt en särskild satsning för att minska hemlöshetskostnaderna inom denna ram.

Alla kostnader som presenteras nedan är nettokostnader, det vill säga bruttokostnader minus bruttointäkter.

Nettokostnad totalt (mkr)					
	2018	2019	2020	2021	2022
Lägenheter	68	93	13	16	10
Dygnsboenden	338	373	337	249	250
Hotell, vandrarhem eller liknande	161	19	5	2	1
Alla boendeformer	567	485	355	267	262

Kostnad per boendedygn (kr)					
	2018	2019	2020	2021	2022
Lägenheter	181	205	33	53	53
Dygnsboenden	1 451	1 144	1 297	1 163	1 288
Hotell, vandrarhem eller liknande			638	656	500
Alla boendeformer	787	608	538	521	667

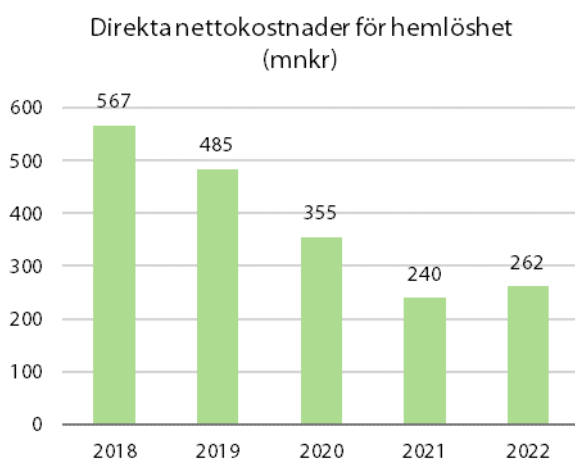
² Arbetsmarknads- och socialnämndens verksamheter arbetar i enlighet med nämndens beslut med att ställa om från att köpa insatser från externa aktörer till fler insatser i egen regi. Inom hemlöshetsområdet utgjordes 2022 drygt hälften av nämndens nettokostnader för dygnsboende av insatser i egen regi jämfört med cirka en tredjedel under 2020.

Antal boendedygn, tusental (hushåll)					
	2018	2019	2020	2021	2022
Lägenheter	377	455	392	295	196
Dygnsboenden	344	342	260	214	194
Hotell, vandrarhem eller liknande			8	3	2
Alla boendeformer	721	797	660	512	392

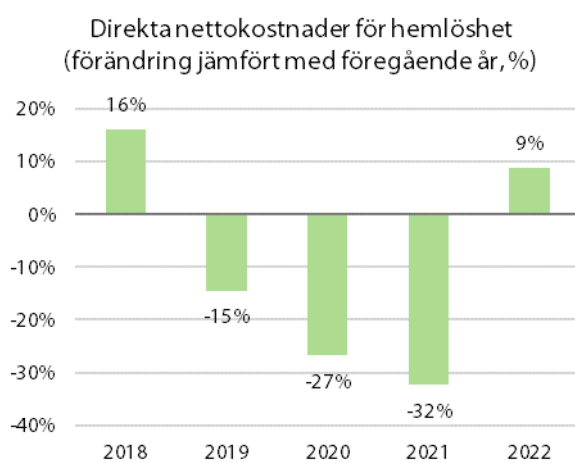
För åren 2018 och 2019 finns statistik över boendedygn (hushåll) enbart uppdelat på lägenheter respektive övriga boendeformer.

Kostnadsutvecklingen de senaste åren

Utvecklingen av nettokostnader för boende för hemlösa 2018–2022:

Procentuell förändring mellan åren 2018–2022:

I arbetsmarknads- och socialnämndens ekonomiska prognos för 2023 beskrivs effekten av att insatserna arbetskooperativ och korttidsboende under 2022 kategoriserades om eftersom insatserna huvudsakligen är vårdinsatser snarare än boendeinsatser. Eftersom insatserna inte var egna insatsformer i nämndens verksamhetssystem är möjligheterna att justera statistik retroaktivt begränsade. Nämnden bedömer att i de direkta hemlöshetskostnaderna för 2021 ingår cirka 27 mnkr för dessa båda insatser. I ovanstående diagram är dessa kostnader bortrensade för 2021.

Kostnader för hemlösheten utöver vad som avser boenden

Utöver kostnader för boenden finns ytterligare kostnader för hemlöshet, definierade som kostnader som kommunen inte hade haft om det inte funnits behov av hjälp kopplat till hemlöshet. Dessa indirekta kostnader finns framför allt inom arbetsmarknads- och socialnämnden men även inom servicenämnden och MKB Fastighets AB (MKB). De indirekta kostnaderna skiljer sig från de direkta kostnaderna såtillvida att det krävs bedömningar av deras relevans och omfattning.

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Nedanstående tabell visar kostnader utöver direkta kostnader för boenden inom arbetsmarknads- och socialnämnden.

Kostnader utöver vad som avser boenden, mnkr					
	2018	2019	2020	2021	2022
Myndighetskostnader	44	35	38	36	44
Bokningscentralen samt viss tillsyn	15	31	27	28	12
Lägenhetsnheten	19	20	21	19	17
Totalt	78	86	86	83	73

Skillnaderna i kostnad mellan åren förklaras dels med att förändrade direkta kostnader har medfört ett annat behov av resurser för myndighetsutövning, dels med olika satsningar på hemlöshetsarbetet som gjorts inom nämnden. Av myndighetskostnaderna avser merparten utredning och handläggning av ansökningar om hjälp med boende, medan cirka 12 % av kostnaderna 2022 avser förebyggande insatser. Bokningscentralen inrättades under 2018 och ansvarar för att boka och kvalitetsgranska boenden på uppdrag av socialtjänsten. Bokningscentralen ansvarar även för upphandling och kvalitetsuppföljning av upphandlade boendeplatser. Genom en centraliserad

boendebokning ökar förutsättningarna att kunna matcha rätt boende till den eller de sökande. Lägenhetsenheten samverkar och förhandlar med fastighetsägare och arbetar med inhyrning av boenden. Enheten upplåter genomgångsboenden och övergångsboenden och debiterar hyror för andrahandskontrakt på lägenheterna. Vidare förvaltar och utövar enheten tillsyn av upplåtna bostäder. Nedanstående tabell visar utvecklingen av antal lägenheter som enheten förvaltar.

Antal lägenheter per den 31 december respektive år					
	2018	2019	2020	2021	2 022
Övertagslägenheter	901	969	835	544	696
Genomgångslägenheter	584	561	906	562	537
Totalt	1 485	1 530	1 741	1 106	1 233

Från och med 2020 räknas lägenheter som används inom bosättningslagen³ som genomgångslägenheter varför ovanstående siffror inte är helt jämförbara över hela perioden.

Utöver ovanstående kostnader finns även lednings-, stabs- och administrationskostnader. I olika sammanhang, till exempel i Statistiska centralbyråns (SCB) räkenskapssammandrag, fördelas dessa till nämndens olika verksamheter. En sådan fördelning är baserad på en bedömning av hur mycket av dessa kostnader som är relevant att fördela till respektive verksamhet. Det är inte möjligt att avgöra hur stor del av dessa kostnader som kommunen haft eller inte haft om det inte funnits behov av hjälp kopplat till hemlöshet.

Övriga kostnader som är en följd av hemlösheten

Nedanstående tabell visar kostnader utöver direkta kostnader för boenden inom övriga nämnder och bolag.

---

³ Lag om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning innebär att alla kommuner i Sverige ska ta emot nyanlända för bosättning. Hur många nyanlända varje kommun ska ta emot beror på kommunens storlek, arbetsmarknad, hur många nyanlända och ensamkommande barn som kommunen redan tagit emot samt hur många asylsökande som redan vistas i kommunen. Det är Migrationsverket som anvisar nyanlända till olika kommuner och det är kommunens ansvar att ordna bostad till de som anvisats kommunen.

Kostnader utöver vad som avser boenden, mnkr					
	2018	2019	2020	2021	2022
Serviceämnden	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
MKB	8	9	10	11	12
Totalt	8,4	9,4	10,4	11,4	12,4

Kostnaderna på serviceförvaltningen avser en bedömning av kostnader kopplade till hemlöshet på lokalprocessenheten (LOPE) inom stadsfastigheter. Kostnaderna inom MKB avser tre funktioner: bosociala gruppen, gruppen för oriktiga hyresförhållanden samt bolagets bosociala utvecklingsstrateg. Bosociala gruppen arbetar dels förebyggande med hyresrådgivning, hembesök och samverkan med myndigheter, dels med administration av sociala kontrakt. Gruppen för oriktiga hyresförhållanden ansvarar för att förebygga och åtgärda oriktiga hyresförhållanden. Grupperna utgör även en del av bolagets generella insatser för trygghet i boendemiljön. Sammantaget avser merparten av MKBs kostnader förebyggande arbete, enligt MKBs bedömning cirka 7 mnkr av de totala rapporterade kostnaderna.

Malmö stads totala kostnader för hemlöshet

Sammanfattningsvis beräknas Malmö stads totala kostnader för hemlöshet uppgå till 347 mnkr 2022.

Totala kostnader för hemlöshet, mnkr					
	2018	2019	2020	2021	2022
Kostnader för boenden (direkta kostnader)	567	485	355	240	262
Kostnader utöver boenden inom arbetsmarknads- och socialförvaltningen (indirekta kostnader)	78	86	86	83	73
Kostnader utöver boenden EJ inom arbetsmarknads- och socialförvaltningen (indirekta kostnader)	8	9	10	11	12
Totalt	653	580	452	335	347

Samhällsekonomiska effekter av hemlösheten

Denna rapport innefattar inte en samhällsekonomisk analys av hemlöshetens effekter. En sådan analys skulle kunna ha fokus på om det finns andra kostnader i samhället som uppstår eller ökar till följd av hemlösheten eller bidrar till att förebygga hemlöshet. Detta gäller både kostnader för individen, kommunala verksamheter samt samhället i övrigt.

Den förra rapporten från 2019 innehåller ett antal relevanta resonemang angående samhällsekonomiska effekter. Dessa rör bland annat:

- Ökade kostnader för ekonomiskt bistånd för boende på en bostadsmarknad med hemlöshet till följd av brist på bostäder
- Effekter av trångboddhet för individen och i längden kostnader för andra insatser från kommunala verksamheter och myndigheter
- Merkostnader för behandling som förlängs till följd av hemlöshet

I samband med att MKB bedömt indirekta kostnader för hemlöshet har även resonemang förts kring andra insatser från bolagets sida som kan bidra till att förebygga hemlöshet. Exempel på dessa är bolagets inkomstkrav vid uthyrning samt satsningar på skola, sysselsättning och trygghet. Detta rör sig om bredare insatser och det går inte att bedöma hur stor del av dessa som är hänförlig till hemlöshet.